

ZAŠPINENÁ SLÁVA

CHOĎ TAM, KAM ŤA ZAVEDÚ TVOJE NAJLEPŠIE MODLITBY

POKRAČOVANIE KRONIK
KRVAVEHO MESAČA

PETE GREIG

ZAŠPINENÁ SLÁVA

CHOĎ TAM, KAM ŤA ZAVEDÚ TVOJE NAJLEPŠIE MODLITBY

• • • POKRAČOVANIE KRONÍK KRVAVÉHO MESIACA • • •

PETE GREIG

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
Dirty Glory
Go Where Your Best
Prayers Take You:

©2016 by Pete Greig

Vydavateľ:

Published by Nav Press, represented by
Tyndale House Publishers, Inc.,
351 Executive Drive, Carol Stream, 60188
Illinois, United States of America

Slovenské vydanie:

©2017 KUMRAN, s. r. o.
Mýtňa 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť
reprodukovaná, uložená do
informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo
mechanicky) bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Originál obálky:

Prixel Creative/Lightstock
Susan Fox / Trevillion Images

Foto autora:

Jim McNeish

Ilustrácie v knihe:

Ben Connolly

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič

Tlač:

Tlačiareň HEIDY, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89487-87-5

*To Slovo sa stalo telom
a prebývalo medzi nami
a my sme videli jeho slávu...*

JÁN 1, 14

**AK NIE JE UVEDENÉ INAK, BIBLICKÉ CITÁTY
V TEJTO KNIHE UVÁDZAME PODĽA:**

Biblia. Slovenský ekumenický preklad s deuterokánonickými knihami.
Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

ĎALŠIE POUŽITÉ PREKLADY:

Sväté písmo – Jeruzalemská Biblia. Dobrá kniha, 2009 (Botekov prekl.).

Biblia – Sväté písmo Starého a Nového zákona. Spolok sv. Vojtecha, 2012 (SSV).

*Chod' tam, kam ťa zavedú tvoje najlepšie modlitby.
Uvolni zaťaté päste svojho ducha a nerob si z ničoho ťažkú hlavu.
Zhlboka sa nadýchni radosti a ži prítomný okamih.
Nezabúdaj na to, že si vzácný.*

FREDERICK BUECHNER

Ľudia sa ma často pýtajú, čo sa momentálne deje s hnutím 24/7 a či tejto bláznivej nepretržitej modlitbe nedochádza para.

Nuž spočiatku sme očakávali, že vlna sa spomalí, a občas sme aj tajne dúfali, že sa nadobro skončí, aby sme sa mohli vrátiť k veciam, ktoré sme robili prv, než to všetko vypuklo. Ale táto prvá modlitbová miestnosť sa sama rozšírila medzi viac ako dva milióny ľudí, na dvanásťtisíc rozličných miest, do väčšiny denominácií a vyše polovičky krajín sveta. Neustále ma prekvapujú správy o tom, ako cirkevné spoločenstvá zažívajú obnovu, rodia sa nové služby, ako z modlitbových miestností vychádzajú radikálni mladí bojovníci za spravodlivosť, ako sa toto hnutie dostáva prostredníctvom novinárov (počnúc časopisom *Rolling Stone* až po *Reader's Digest*) do povedomia verejnosti, a o tom, ako nespočetné množstvo ľudí stretáva Ježiša – mnohí po prvý raz. A to všetko neplánovane. Iba vďaka modlitbe.

Začali sme sa modliť iba preto, lebo sme nemali iné východisko. Keď sme sa však do toho pustili, ocitli sme sa vo víre pozoruhodných udalostí, ktoré sa oplatí vyrozprávať. O našich dobrodružstvách som už písal v knihe *Krvavý mesiac na obzore*, ale neskôr sa ukázalo, že išlo iba o začiatok cesty. To bolo ešte pred tým, ako ma na zabudnutom cintoríne, vyše šesťtisíc kilometrov od domu, na mieste, ktoré sa nazýva Blue Camp 20, hlboko zasiahlo stretnutie s Bohom.

Tu sa začína ďalšia kapitola nášho príbehu...

Pepe

Pre Gill Greigovú-Allenovú,
ktorá ma naučila modliť sa
a ktorá sa modlí, kým ja učím.

. . .

Z celého srdca ďakujem
Brianovi a Tracy Heasleyovcom,
Jonovi a Mindy Petersenovcom,
Kelly a Zachovi Tietsortovcom.

. . .

Raz nesúďte ma iba podľa kníh,
do galérie si choďte pozrieť zblízka
portréty mojich druhov najbližších,
ich črty vravia o dejinách Írska;
myslite na kolobeh ľudskej slávy –
tou mojou boli kamaráti praví.

WILLIAM BUTLER YEATS

OBSAH

Predslov 13

Úvod 15

1. Punkový Mesiáš 23

PRÍTOMNOSŤ – STRETNUTIE S BOHOM

„Dom môjho Otca...“

2. Lepšie to už nemohlo byť 31

3. Kultúra skúsenosti 45

4. Paradigma prítomnosti 63

MODLITBA – BOŽIA PRÍTOMNOSŤ V MOCI

„... bude sa nazývať domom modlitby...“

5. Hotové peklo 89

6. Super Bowl 109

7. Blue Camp 20 129

MISIA – BOŽIA PRÍTOMNOSŤ V KULTÚRE

„... pre všetky národy...“

8. Čudní anjeli 151

9. Pirát Porky 167

10. Slovo v uliciach 187

SPRAVODLIVOSŤ – BOŽIA PRÍTOMNOSŤ MEDZI CHUDOBNÝMI

„... ale vy ste z neho urobili pelech lotrov“

- 11. Mesto chlapcov 213
- 12. Zlievareň 235
- 13. Hriešny tanec 255

RADOSŤ – BOŽIA PRÍTOMNOSŤ V NÁS

„Rozveselím ich vo svojom dome modlitby“

- 14. Začnime už 277

Študijná príručka pre skupinky a na hlbšiu reflexiu 299

Dodatok k zázrakom 317

Poznámky 319

O autorovi 325

Poďakovanie 327

PREDSLOV

BEAR GRYLLES

Mal som asi šesťnásť rokov, keď som sa prvý raz skutočne modlil. Hoci sme s rodičmi nechodievali do kostola, vždy som veril v Boha. Keď zomrel môj krstný otec, ktorý mi bol ako druhý ocko, ocitol som sa na dne. Spomínam si, že som vyliezol na strom a vyslovil som jednoduchú modlitbu: „Ak si, buď, prosím, so mnou. Buď mojím priateľom.“ To bol začiatok niečoho, čo je dnes mojou najväčšou oporou.

O šesť rokov neskôr, keď sa mi roztrhol padák a ja som sa rútil z kilometrovej výšky na zem, môžete si byť istí, že som horlivo volal k Bohu – v podobnej situácii je iba málokto ateistom! Boh moje modlitby zrejme vypočul, pretože chirurg mi neskôr oznámil, že som sa celkovému ochrnutiu vyhol „iba o chlpy“.

Poldruha roka nato, keď som stál na vrchole Everestu a žasol nad neuveriteľným výhľadom z najvyššej hory sveta, spontánne mi napadli slová: „Úžasné, Bože! Toto všetko si stvoril!“ To bola pravdepodobne chvála. Nie je to česť vystupovať na štíty spolu s tým, kto ich stvoril?

Kresťanská viera mi často bola oporou v rodine i práci. Keď som v jednej epizóde televíznej šou *Running Wild* vzal prezidenta Obamu do aljašskej divočiny, naše dobrodružstvo sme ukončili spoločnou modlitbou. Uprostred neskrotnej prírody rýchlo zistíte, že dokonca aj tí najslávnejší a najvýnimočnejší ľudia si kladú rovnaké otázky a hľadajú to isté, čo my ostatní. Ďalší prezident – Abraham Lincoln –

raz vyhlásil: „Mnohokrát som padol na kolená, premožený vedomím, že sa nemám kam inam obrátiť.“ Bol to múdry a pokorný muž.

Nechodievam do kostola tak často, ako by som zrejme mal, ale každý deň začínam na kolenách vedľa postele: prosím Boha o silu a múdrosť do nového dňa. Kresťanstvo nie je o náboženstve, ale o skutočnom vzťahu s Bohom, v ktorom zažívame objatie a odpustenie a nachádzame radosť a domov. A jadrom tohto vzťahu je rozhovor, ktorý nazývame modlitbou. V nej prosíme Boha o pomoc, keď sa dostaneme do úzkych, ďakujeme mu za dobré veci a snažíme sa počuť jeho jemný hlas, ktorým nás chce viesť.

Viem, že modlitba je dôležitá, ale uvedomujem si, že nie je ľahká. Som dosť netrpezlivý človek a nedokážem dlho sedieť v tichu. To je jeden z dôvodov, prečo sa mi táto kniha tak veľmi páči. Môj priateľ Pete Greig ju napísal pre obyčajných „zašpinených“ ľudí, ako som ja, aby nám pomohol objaviť viac Božej slávy. *Zašpinená sláva* je silným, osobným a úprimným rozprávaním o najdôležitejšom dobrodružstve v živote človeka. Vychádza zo srdca a pera modlitbového bojovníka, ktorého obdivujem a mám rád.

ÚVOD

*„Milosrdenstvo Pánovo chcem hlásať, Pánovu chvályhodnosť,
pre všetko, čo nám Pán urobil.“*

IZAIAŠ 63, 7 (SSV)

Týždeň pred vysvätením Justina Welbyho na stopiateho canterburského arcibiskupa som sa spolu s ním ocitol na cestách po Anglicku. V každom meste, kde sme sa zastavili, davy veriacich sa zhromaždili v miestnej katedrále na celodennú modlitbu. Poslednou zastávkou bol zhodou okolností Chichester, malebné mesto s bohatou históriou z rímskych čias, v ktorom pred vyše desiatimi rokmi začalo hnutie modlitieb 24/7. Mal to byť obzvlášť dôležitý deň.

Mestská polícia zrejme očakávala iba hŕstku postarších dám so zaujímavými klobúkmi, ale dav pred chichesterskou katedrálou bol taký veľký, že zablokoval premávku. Aj nás samých to prekvapilo. Kľačať na studenej kamennej dlážke gotickej stodoly vedľa muža v dlhých čiernych šatách neznie dvakrát lákavo. A predsa sa na spoločnú modlitbu zhromaždili tisícky normálne vyzerajúcich ľudí (iba niekoľkí z nich mali zaujímavé klobúky).

Kto by niečo také predvídal pred desiatimi rokmi, keď sme v modlitbovej miestnosti v prázdnom sklade v slepej uličke na okraji mesta odštartovali naše dobrodružstvo? Vtedy nás cirkevné authority považovali za podozrivú skupinku bláznov: za ohnivých zelótov či zradikalizovanú mládež, ktorá to všetko berie príliš vážne. Ale desať rokov nepretržitých modlitieb vo väčšine krajín sveta nás prenieslo z našej prvej modlitbovej miestnosti na predmestí,

nemotorne vyzdobenej grafitmi, poldruha míle naprieč mestom do tohto tisícročného chrámu s klenbami, ktorý stojí v geografickom a duchovnom centre mesta.

Ako sa Justin Welby predieral davom pred katedrálou, pristavil sa pri dodávke firmy Costa Coffee. Jej vodič bezmocne sedel v kabíne auta, ktoré uviazlo v oceáne pútnikov. „Chránime krajinu pred zlou kávou,“ hrdo hlásal slogan priamo nad hlavou nového arcibiskupa.

Počas tohto modlitbového turné sme každý deň začínali výdatnými raňajkami s miestnym biskupom. Justin Welby medzi hltmi ovsenej kaše prednášal pôsobivý prejav o svojich troch hlavných prioritách. Prvoradým cieľom je podľa neho *obnova modlitbového a náboženského života*. Potom poukázal na to, že pokiaľ vie, žiadne prebudenie v cirkvi nenastalo bez obnovy modlitbového života. Jeho

„Bez modlitby sa
cirkev neobnoví
a bez obnovy cirkvi
zostáva svetu iba
malá nádej.“

– JUSTIN WELBY

druhou prioritou, pokračoval, bude *zmierenie*, pretože spoločnosť je poznačená rozpadnutými vzťahmi: v rodinách, medzi národmi ba dokonca aj v cirkvi. Na to sme, samozrejme, všetci – biskup, dekan, kanonici i ja – prikývli. A potom sa arcibiskup dostal k svojej tretej prioritě: *evanjelizácii*, pretože krajina potrebuje Ježišovu dobrú zvesť. „Nie sme iba nejaký dobročinný

spolok so špicatou strechou,“ povedal, prežívajúc toast, a ostrážito pozoroval miestnu hierarchiu. „Preto modlitba musí mať popredné miesto. Bez modlitby sa cirkev neobnoví a bez obnovy cirkvi zostáva svetu iba malá nádej.“

Bol to silný okamih. Členovia hnutia 24/7 sa desať rokov potľkali po zapadnutých kluboch, kaviarňach a vysokoškolských internátoch, aby šírili myšlienku „modlitby, misie a spravodlivosti“. Nie sme zvyknutí na paláce a biskupov. Muži v šatách sú v našom prípade väčšinou transvestiti v tanečných kluboch na Ibize, nie veľadôstojní klerici stojaci na čele starobylých cirkevných inštitúcií. A napriek tomu som sedel pri stole s vedúcou osobnosťou tretej najväčšej denominácie na svete, ktorá vyhlásila modlitbu, misiu a spravodlivosť za svoje tri hlavné ciele. Bol som z toho celý bez seba. Takmer som vykrikol: „Amen, braček!“ A tiež: „Aleluja!“ Také niečo sa však počas raňajok v biskupskom sídle s mužom, ktorého majú čoskoro ustanoviť za vodcu osemdesiatich miliónov veriacich, nepatrí.

HATENIE BLESKOV

Arcibiskup mal, samozrejme, pravdu. Biblia učí, že modlitba je najúčinnější silou, ktorá dokáže zmeniť život jednotlivca, cirkvi a dokonca aj celého národa. Vždy, keď Boží ľud znovu objavil svoju identitu, cieľ a silu, udialo sa to prostredníctvom modlitby. A výsledkom obnovy tohto druhu – ak ide skutočne o obnovu v Duchu – je oživenie cirkvi a následná premena dominujúcej kultúry na Božiu slávu. Neexistuje ani jeden príklad obnovy cirkvi, ktorá by sa nezačala modlitbou.

Kostoly v západnom svete sú čoraz prázdnejšie, ale počet ľudí, ktorí sa modlia, zostáva stále vysoký.¹ Sedemdesiatpäť až deväťdesiat-sedem percent Američanov tvrdí, že sa modlí aspoň raz týždenne a päťdesiat-sedem percent sa údajne modlieva denne.² Podľa prieskumu britskej vlády sa štvrtina ľudí, ktorí sa označili za „neveriacich“, „aspoň raz mesačne zapája do duchovných aktivít, zvyčajne do modlitby“³. Neustále nás prekvapuje, koľko nekresťanov nechce počuť kázne, ale túži po modlitbe. Zdá sa, že modlitba presahuje hranice cirkvi a vytvára otvorený priestor pre misijný kontakt s postkresťanskou kultúrou, ktorá zostáva prekvapivo naklonená duchovnu. Nejde však o nový fenomén. Prví apoštoli kládli modlitbu pred všetky ostatné úlohy lídra, a to aj napriek požiadavkám rozrastajúcej sa cirkvi (Sk 6, 4). Pochopili, že poslaním obnoveného Božieho ľudu je byť „domom modlitby pre všetky národy“. Touto témou sa ešte budeme podrobne zaoberať. Súčasní kresťania, ktorí sa nedokážu zhodnúť na mnohých podstatných veciach, súhlasia s názorom, že Kristovo povolanie k horlivej modlitbe je tou najdôležitejšou prioritou.

V štvrtom storočí napísal Ján Zlatoústý chválospev, v ktorom modlitbu opisuje ako „koreň, prameň a matku tisícich požehnaní“:

„Moc modlitby si podmanila silu ohňa, skrotila zúrivosť levov... zastavila vojny, utíšila živly, vyhnala démonov, rozlomila okovy smrti... zachránila mestá pred zničením, zdržala slnko na oblohe a zahatala cestu blesku.“⁴

Zdá sa, že modlitba presahuje hranice cirkvi a vytvára otvorený priestor pre misijný kontakt s postkresťanskou kultúrou, ktorá zostáva prekvapivo naklonená duchovnu.

Môžeme byť v pokušení bagatelizovať slová Jána Zlatoústeho. Svojou modlitbou sme zrejme „nezastavili vojny“ ani „nezahatali cestu blesku“. Všetky jeho príklady však pochádzajú priamo z Biblie. Šadrach, Mešach a Abéd-Nego „si podmanili silu ohňa“, Daniel „skrotil zúrivosť levov“ a Mojžiš, Jozue, Jošafát a Chizkija modlitbou „zastavili vojny“. A tak ďalej.

MODLITBA, MISIA A SPRAVODLIVOSŤ

Iste, modlitba nestačí. Väčšina modlitbových bojovníkov v Biblii boli praktickí ľudia. Daniel sa horlivo modlil trikrát denne, ale robil aj prezieravé politické rozhodnutia. Mojžiš dvíhal ruky v modlitbe proti armáde Amalékitov, ale Jozue sa v údolí pod ním oháňal mečom. Veľký bojovník za zrušenie otroctva William Wilberforce naliehal na ľudí, aby „nezanedbávali modlitbu v skrytosti“, no značnú časť života strávil písaním listov, prejavmi v parlamente a získavaním hlasov za vydobytie slobody pre otrokov.

Nádherne ruské príslovie hovorí: „Modli sa k Bohu, ale neprestaň veslovať k brehu.“ Modlitba sa musí pretaviť do činnosti, preto táto kniha nie je iba o modlitbe a Božej prítomnosti, ale aj o misii a spravodlivosti. Je o *vyslovovaní* modlitieb, ale aj o tom, že sa tisícmi praktickými spôsobmi máme *stať* modlitbou.

• • •

Odkedy sa s modlitbovými miestnosťami, akou bola tá prvá v Chichesteri, roztrhlo vrece, túlali sme sa svetom ako Forrest Gump. Modlili sme sa 11. septembra, počas finančnej krízy, počas vojny proti terorizmu, v čase prezidentských volieb a nárastu popularity Taylor Swiftovej. Keďže sme nemali v úmysle založiť hnutie, necítíme ani veľkú zodpovednosť udržiavať ho. Nikdy sme neinvestovali do reklamy a nesnažili sa nikoho presvedčiť, aby zriadil modlitbovú miestnosť či „kotoľňu“.⁵ Zdá sa, že ľudia po týchto veciach jednoducho túžia, a tak sa im snažíme pomáhať. Za tie roky sme sa naučili lepšie veci organizovať, ale stále nemáme marketingový plán ani ambíciu dominovať.

Viac ako pätnásť rokov neprestávame žasnúť nad tým, na aké miesta nás Boh vedie a čím všetkým sa toto hnutie stalo. Preto keď si sadám k písaniu tejto knihy, uvedomujem si, že môj pohľad na príbeh 24/7 je len zlomkom celku. Iba včera večer som sa od istej vydavateľky

dozvedel, že nápad založiť novú firmu jej Boh vnukol v modlitbovej miestnosti. Istý uznávaný profesor psychológie mi nedávno povedal, že väčšina zážitkov, ktoré významne ovplyvnili jeho život, sa odohrala v modlitbových miestnostiach. Jeden z mojich najlepších priateľov priznal, že odvahu požiadať o ruku svoju krásnu priateľku získal až po niekoľkých nočných bdeniach v modlitbovej miestnosti, kde zápasil s Bohom, až kým napokon nezmáhal nad svojím strachom zo záväzku. Boh spriada dohromady milióny príbehov a tvorí román, ktorý presahuje nás všetkých.

Táto kniha nemôže byť príbehom hnutia 24/7, pretože svedčí iba o mojej skúsenosti s ním. O skúsenosti, ktorá je úzko prepojená s tromi priateľmi: Brianom Heasleyom, bývalým väzňom z Írska, ktorý bol priekopníkom našej práce na stredozemnom ostrove Ibiza; Kelly Tietsovou, ktorá sa presťahovala z juhu USA, aby pracovala s prostitútkami v opevnenom meste pod nadvládou mexickej mafie; a Jonom Petersenom, ktorý vyrástol v Japonsku, svoje deti vychoval vo vykričanej štvrti Amsterdamu a teraz žije na úpäti Skalnatých vrchov v coloradskom Denveri. Som im zaviazaný za to, že mi dovolili podeliť sa o ich pozoruhodné príbehy.

• • •

Zašpínená sláva je pokračovaním mojej prvej knihy *Krvavý mesiac na obzore*, ale písal som ju aj pre nových čitateľov. Zameriava sa na štyri ústredné témy:

1. *Vtelenie*. Ako naznačuje názov knihy, *Zašpínená sláva* je oslavou vtelenia, oslavou skutočnosti, že „Slovo sa stalo telom“. Preto uvádzam množstvo príbehov o Božej sláve, ktorá sa prejavila na tých najneočakávanejších miestach prostredníctvom obyčajných zašpínených ľudí, ako som ja a vy. Dúfam, že budú pre nás všetkých svedectvom Božej milosti.

2. *Paradigma prítomnosti*. Paradigma prítomnosti je vzrušujúci spôsob vnímania Biblie a života samého cez optiku Božej túžby po priateľstve, rodine a partnerstve. Toto chápanie ovplyvňuje našu modlitbu, hlásanie evanjelia a lásku k biednym.